

Εργαστηρίου Ερευνών Νεοελληνικής Φιλοσοφίας
πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
τόμεας φιλοσοφίας
διεγθύνεται: Β. Καθηγήτης Κωνσταντίνος Θ. Πέτσος

ΑΙ^ε Τ^ε ΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣΤΗ^ν Σ Δ'.

ΒΡΑΔΙΑΣ.

ΣΕΛ. 238 (α) Η^ε Α' φροδίτη μὲ τὸ νὰ ἔναι ὁ λαμπρότερος καὶ δωμρότερος ἀπαυγάξων Πλανήτης, ἔναι καὶ ὁ πρῶτος Πλανήτης ὅπερος οἱ παλαιοί (μετὰ τὴν Σελήνην παρετήρησαν· ὅτεν αὐτὸς ἔναι μόνος τὸν ὅποῖον ἀναφέρει καὶ ὁ Ησίοδος καὶ ὁ Ομηρος καὶ ἡ παλαιὰ Γραφή. Άς παρατηρησῆτε ἐνταῦθα ως ἐν παρόδῳ, ὅτι οἱ περισσότεροι τῶν ἥμετέρων ὅπερος ὑπὸ διαιδικάμονος ἀμαθίχες κινέμενοι δὲν σέργουν τὰς ἀποδεδηγμένας ἀληθείας τῆς Κοκερυτεκῆς συγγραφατος, προβάλλοντες ὅτι τὸ σύζητα αὐτὸν ἀντιφέρεται μὲ τὴν Γραφήν, σέργουν δὲ τὰς ἀποδεδηγμένας λήρας τῆς Πτολεμαϊκῆς συγγραφατος, φρεναπατώμενοι δυσήμως ὅτι ἔναι τὸ σύζητα ἐκάνο σύμφωνον μὲ τὴν Γραφήν, καὶ δὲν σοχάζονται ὅτι ἡ Γραφή ἐν πυθάτε αὐνακαλύπτεσσα ἡμῖν τὰς ἴερὰς ἀληθείας, δὲν καταγίνεται μὲ τὸ νὰ μᾶς διδάξῃ συζητετα Α' σρονομίας. Άς παρατηρησῆτε λοιπὸν λέγω ἐκ τέτεος ὅτι ἡ Γραφή μόνον τὴν Α' φροδίτην ἀναφέρει, καὶ δέδεικτα ἄλλου τῶν Πλανητῶν. Ποῖος ἔναι ἄρα ἐκάνοις ὁ τολμηρὸς ὅπερος ἡμπορεῖ νὰ δοξάσῃ ὅτι ὁ θεόπνευτος Μωσῆς δὲν ἔγνωριζε καὶ τὰς ἐπιλοίπτες Πλανήτας; Μή ποῖος

ποῖος ἂντι εἰκαῖνος ὁ ἀνάστητος ὅπερ ἡμίπορος νὰ ἐπῆ ὅτε
δικτὶ ὁ Μωῦσης δὲν ἀναφέρει τὰς ἐπιλοίπους Πλανήτας
διὰ τότο καὶ δὲν ὑπάρχουν; πῶς λοιπὸν ὅλοι εἴργυν τὸν
Πτολεμαῖον ὅπερ λέγει τὰς Πλανήτας ἐπτά, καὶ δὲν οὐχά-
ζουται ὅτι ἐν φέρει τὴν Γραφὴν ἀναφέρει μόνου δύω τὴν Σελή-
νην δηλαδὴ καὶ τὴν Ά' φροδετην, αντιφέρεται ὁ Πτολεμαῖος
ἐπιφερεῖ μάντας ἐπτά; συνάγεται ἄρα εἰκ τέτοιος ὅτι ὁ σκο-
πὸς τῆς Γραφῆς ἄντι πυνηματικὸς, καὶ ὅχι Ά' φρονομικὸς,
καὶ ὅτι ὁ ἔκατον γνωμῆς δρόδος σέβεται καὶ δεξαλέως τὰ
διὰ τῆς Γραφῆς πυνηματικὰ δόγματα, εἴργει δὲ καὶ πα-
ρακολεῦει τὰ διὰ τῆς Ά' φρονομίας ἀνακαλυπτόμενα φαι-
νόμενα, χωρὶς νὰ συγχύσῃ μήτε ἐκεῖνα διὰ τέτων, μή-
τε δι' ἐκείνων νὰ καταργήσῃ τῶτα. Οὐδιπόχοιτος φα-
νεται νὰ ὑπεκτεύῃ ὅτι ὑπῆρχον πολλὰ πλανώμενα Ά'-
ερα, δὲν ἐτόλμησεν ὅμως νὰ τὸ κοινολογήσῃ. Ὅτεν οἱ
Ἐ'λληνες δὲν εἶχαν γνωρίσῃ ἀκόμη τὰς κινήσεις τῶν Πλα-
νητῶν ἕως εἰς τὸν κακρὸν ὅπερ ὁ Εὔδοξος ἔφερεν ἀπὸ τῆς
Αἰγύπτου εἰς τὴν Ε'λλάδα τὴν περὶ αὐτῶν πρώτην ἴδειν
380. χρόνος πρὸ Χριστοῦ. Καὶ ἐπειδὴ οἱ Ε'λληνες ἔβλεπον
τὴν Ά' φροδετην νὰ ἀνατέλλῃ ποτὲ μὲν τὸ βράδυ, ποτὲ
δὲ τὸ περνὸν, ἔκαμψεν εἰκ τέτοιος δύω Πλανήτας διαφόρες,
ἢ τὸν μὲν Ε'σπερον, τὸν δὲ Φωσφόρον ὠνόμασκεν. Λέγε-
ται δὲ ὅτι ὁ Πυθαγόρας πρῶτος ἀπέδειξεν εἰς τὰς Ε'λλη-
νικές, ὅτι αὐτοὶ οἱ παρὰ αὐτοῖς δύω Πλανήται εἶναι ἕνας
καὶ ὁ αὐτός. ἀλλ' ὁ Φαβρούνος ἀποδίδει τὴν τιμὴν τῆς
τοικύτης ἀνακαλύψεως εἰς τὸν Παριενίδην, ὃντις ἔγινε περί^{της}
τὰ τῶν 50. χρόνων μετά τὸν Πυθαγόραν. Τέτων δ'

ἀπάντων τὰς γυνώσεις τὰς εἶχαν τὰ Αὐτολίκῳ ὕπου πρὸ πολλῷ καιρῷ.

Η' περὶ τὸν Ήλιον λοιπὸν περίοδος τῷ ἀριθμῷ αὐτῷ Πλανήτης ἀποπεριττώτατεῖς 224. ἡμέρας, ὅτοι ἐπτὰ ἥμισυ μῆνας. ἦδε ἐφῆμερός τε κίνησις, δηλαδὴ ἡ περὶ τὸν ἔδιον τῷ ἄξονα περιεροφή καὶ εἰσέτι ἀμφιβάλλεται καὶ διαφίλουνεικεῖται μεταξὺ τῶν Αἰρονόμων. ἐπειδὴ καὶ ἄλλοι μὲν θέλεσιν ὅτι γίνεται εἰς 23. ὥρας. ὁ δὲ ἀκριβὴς Βιανκίνης (Bianchini) ἀξιοῦ ἐπικύρως ὅτι ἀποπεριττώτατεῖς 24. ἡμέρας ἔδεικάς μας καὶ 8. περὶ περιεροφῆς. Ὡρ. Ε'γκυκλ. Μεν. ἄρδρῳ planete. Ὡρ. καὶ ἐν τῷ κατωτέρῳ κανουίῳ.

ΣΕΛ. 241 (β') Οὐρα τὸν ἀπὸ τῷ Ήλίῳ ἀπόσασιν τῷ Πλανήτῃ τέττας ἐν τῷ κανουίῳ.

ΣΕΛ. 242 (γ') Οὐραίς εἶναι μᾶλλον τρεῖς φορᾶς πλησιέσερον εἰς τὸν Ήλιον ἀπ' ὅσον εἴμισθα ἡμεῖς. Ὅτεν ὁ δίσκος τῷ Ήλίῳ ἡζελε μᾶς φανῆ ἀν ἡμεῖς εἰς τὸν Εὐρυμῆ ἐπτὰ φορᾶς μεγαλύτερος ἀπ' ὅσον μᾶς φάνεται ἐδώδεν ἵξερω ὄμως πῶς ὁ Συγγραφεὺς μας ὑποτιθέμενος τὸν Εὐρυμῆ δύω φορᾶς πλησιέσερον, ἀναλογεῖ ὅτι ὁ Ήλιος ἡζελε μᾶς φανῆ ἐννέα φορᾶς μεγαλύτερος.

ΣΕΛ. 243 (δ') Η' θερμότης καὶ τὸ φῶς τῷ Ήλίῳ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῷ δίσκῳ τῷ Εὐρυμῇ εἶναι κατὰ τὸν μέγα Νότωνα ἐπτὰ φοραῖς δραστικωτέρα ἀπ' ὅσον εἶναι εἰς τὸν

Γῆν εἰς τὴν ἀκμὴν τῇ Νέρει. ὅπερ κατὰ τὰς πείρας ὅπερ
ἔχουμε διὰ τῇ Νερμοτέρῃ ἀρχεῖ διὰ νὰ βράσῃ τὸ νερό.

ΣΕΛ. 244 (σ') *H^ομερίδος τῇ E^{ρμ} περὶ τὸν H^λιόν
ἀποπερατώτατον 87.* ἡμέρας ἐδικάσμας, 23. ὥρας, 14',
καὶ 26''. ἡ ἐφήμερός ταῦ οἵμως περίδος δηλαδὴ ἡ διάρκεσίς
τῆς ἡμέρας τε εἶναι ἄγνωστος πρὸς ἡμᾶς εἰσέτε, μάλιστα
δὲν απεδείχθη διὰ παρατηρήσεων, μὲν ὅλου ὅπερ λόγῳ ὁρ-
ῶφ απολογεῖται ὅτι ἔχει κίνησιν περὶ τὸν ἴδιον ταῦ ἄ-
ξιον. **Οὐρανοί.** *E^ργκυκλ. Mε^ρ. Ἄρδρω* Mercure. εἶναι δὲ γνω-
σὸν ὅτι καὶ τῇ E^{ρμ} αἱ φάσεις μεταβάλλονται κανὼς καὶ
τῆς Σελήνης καὶ τῆς Α^ρφροδίτης.

ΣΕΛ. 247 (ς') Τί πειράζει (λέγεται ὁ Φιλόσοφος τῆς
ψύσεως) αὖν ὁ E^{ρμ} διὰ τῆς Νέσεώς ταῦ εἶναι κεκαυμένος
ἀπὸ τὸ πῦρ τῇ H^λιί; ἡ Νέρη δὲ τῇ Νερμότητα,
δὲν εἶναι σύνθετος ἀπὸ τὸ κεντρικὸν πῦρ ὅπερ ἡ Γῆ ἐξατ-
μεῖ, καὶ ἀπὸ τὸ πῦρ ὅπερ δέχεται ἀπὸ τὸ Α^ρεον περὶ τὸ
ἔποιον κυκλοφορεῖ; Ἄρα διατὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἐνυοῦσῃ
τινὰς ὅτι ὅσον εἶναι Πλανήτης πλησιάζει εἰς τὸν H^λιον,
τόσον ὀλιγωτέραν ἔχει αὐτὴν τὴν ἐνδόμυχον Νερμότητα,
καὶ ἐποιμένως ὅσον ἀποικαρύνει τόσον περισσοτέραν περιέ-
χει εἰς τὰς κόλπας ταῦ; καὶ λοιπὸν ἔτως ἀνταμείβονται
ὅλα, καὶ ἡμπορεῦν τέλος πάντων καὶ ἀνθρώπων νὰ ζήσουν
εἰς τὰς διηνεκεῖς πάγες τῇ Κρόνῳ, κανὼς καὶ εἰς τὰς πυρ-
πολικμένες κάμπας τῇ E^{ρμ}, ἢ τῆς Α^ρφροδίτης.

Κατεσκάσαν δρυγανα (λέγει ὁ Κώμης Βενών Comte de Buffon ἐν τῇ φυσικῇ τῷ Ἰ'σορίᾳ, ἐν τῷ προσαρτύματι τῷ Α'. τόμῳ τῆς εἰς 12°, ἐκδόσεως φυλ. 44) διὰ νὰ γυνωρίσῃ τὴν διαφοράν ὅπερ ἔχει ἡ ἀμεσος θερμότης τῶν ἀκτίνων τῆς Ήλίου τὸ θέρος, ἀπὸ τὴν θερμότητα αὐτῶν τῶν ιδίων ἀκτίνων τῶν χειμῶνα, καὶ ἥντα μὲ μεγάλου θάμβου ὅτι αὐτὴ ἡ Ήλιακὴ θερμότης εἶναι ἐξηγήσαται φοραῖς μεγαλητέραι τὸ καλοκαῖρι, ἀπὸ τὴν θερμότητα τῆς χειμῶνος εἰς τὸ ἀδικόν μας κλίμα (ἐνιοῦτέον τῷ Παρισίῳ) καὶ ὅτε μὲ ὅλον τῦτο ἡ μεγαλητέραι θερμότης τῆς καλοκαΐζουσας δὲν διαφέρει πλείω τούτος ἐβδόμην ἀπὸ τὴν μεγαλητέραν Φύγραν τῆς χειμῶνος Εἶναι ἀποδεδειγμένον καὶ ὄμολογάμενον τὴν σήμερον ὅτι αὐτὴ ἡ θερμότης ὅπερ ἐξέρχεται ἐνδον ἀπὸ τῆς Γῆς εἶναι εἰς τὰς καὶ ἡμᾶς τόπους, τῆς λάχισου εἴκοσι ἐννέα φοραῖς τὸ καλοκαῖρι, καὶ τετρακόσιαις φοραῖς τὸν χειμῶνα μεγαλητέραι ἀπὸ τὴν θέρμην ὅπερ μᾶς ἐρχεται ἀπὸ τὸν Ήλιον. Ἀπειρος εἶναι ἡ πάνσοφος τροπολογία τῆς φύσεως.

ΣΕΛ. 250 (?) Όρα εδ. ὑποσημειώσει τῆς ἀ. Βραδιᾶς.

ΣΕΛ. 252 (η') Οἱ παλαιοὶ ὅπερ ἀδόξαζον ὅτι ὅλος οἱ Πλανῆται ἔχειν ἔκαστος μίαν ἴδιαζεσαν ἐπιρροὴν ἴδιαιτέρως εἰς τὸ μέταλλον τῶν ἐν τῇ Γῇ, ἐκεῖνοι ὑπέδετον ὅτι ἔκαστος ἀπὸ αὐτῶν τὰς Πλανῆτας εἶναι συγκείμενος ἀπὸ τὸ μέταλλον εἰς ὁ προΐζαται· ὅτεν ὁ Ήλιος, ὁ ὅποιος τότε ἦτον καταδικασμένος νὰ συγκριθῆται εἰς τὰς Πλα-

γήτας ητον ὁ πατὴρ τῆς χρυσᾶ, τὸν ὅποῖον δι' ἐνὸς κύκλῳ ἐντελῆς ἔχαρακτήριζον Θ, ἡ δὲ Σελήνη τῆς Αὐρυάρου Κ διὰ τῆς σημείου τότε. Οἱ Κρόνος ὃν τινα σημειῶσι Ή παρίσησι τὸν μόλυβδον· ὁ Ζαῦς διὰ τῆς σημείου σημαίνει τὸν Κασσίτερον. Οἱ Αἴρης Οἳ τὸν σίδηρον· ἡ Αὐροδίτη Φ τὸν Χαλκόν· ὁ Ερμῆς Φ τὸν ύδραργυρον. τώρα δὲ ὅπῃ σιθεται ἡ Γῆ μεταξὺ τῆς Αρεως καὶ τῆς Αὐροδίτης σημειῶται μὲν Θ, εἰς τὴν ὄμως ἔχει ἐπιφέροντος ισως εἰς τὸν υἷν τῶν ἀνθρώπων·

ΣΕΛ. 253 (δ') Οἱ Ήλιος ἀναλογίμενος πρὸς τὴν παχύτητα τῆς ὄγκου τῆς Γῆς ἐνας μεγαλύτερος κατὰ τὰς νεωτέρας ἀναμετρήσεις 1384462,, τατέσι χίλιαις τετρακόσιαις χιλιάδες φορᾶς μεγαλύτερος ἀπὸ τὴν Γῆν.

ΣΕΛ. 258 (ι) Δὲν ἐναντιον τόσου ἀξιοκαταφρόνητος ὁ Αἴρης καθὼς τὸν νομίζει ὁ συγγραφεὺς μας, καὶ δὲν ἔξαριστα παρέβλεψε τὰς κηλίδας ὅπῃ ὁ σοφὸς Ω'κ, Kook παρετήρησεν εἰς τὸν Αἴρην κατὰ τὴς 1665. καιρὸν αρχαιότερον ἀπ' ἐκάπον καὶ ὅν συνέγραψεν ὁ Φουτενέλ· ἔχει λοιπὸν καὶ ὁ Αἴρης τὰ ἄξια περιεργάτις ἴδιατερά τε. πρῶτον καὶ ὁ, τι καὶ αὐτὸς μεταβάλλει τὰς φάσεις ταῦ, καθὼς καὶ ἡ Σελήνη, ἡ Αὐροδίτη καὶ ὁ Ερμῆς, κατὰ τὰς διαφόρους θέσεις ὅπῃ ἔχει ὡς πρὸς τὴν Γῆν καὶ ὡς πρὸς τὸν Ήλιον. δεύτερον καὶ ὁ, τι ὅταν αὐτὸς ὁ Πλανήτης κῆται κατ' ἀντίθεσιν μὲ τὸν Ήλιον εὑρίσκεται πολλὰ πλησιέστερος πρὸς τὴν Γῆν, ἀπ' ὅσον εἶναι ὅταν προσεγγίζῃ εἰς τὴν συζυγίαν ταῦ, φανόμενον ὅπῃ αὐτὰ Ιαύρου ἡλέτεν ἀρκεστη-

διαὶ νὰ καταδαφίσῃ εἴξ ὄλοκλήρῳ τὴν Πτολεμαϊκὴν ὑπόθεσιν. ὁ Σοφὸς Ω"^ηκ παρετύρησεν εἰς τὰς 1665. πολλὰς κῆλιδας ἐπάνω εἰς τὸν δίσκου τὸν Αὐρεως αἱ ὅποῖαι ἐκινητο, καὶ ἐκ τότε ἐσυμπέρχεν ὅτι ὁ Αὐρης κινεῖται περὶ τὸν ἕδιόν τε ἀξονα· αἱς τὰς 1666. πολλὰς ὁ Κασσίνιος παρετύρησεν ἀλλας κῆλιδας αἱς τὰ δύω πρόσωπα ἡ ἡμίσφαιρια τὸν Αὐρεως, καὶ παρακαλεζῶντας τὰς παρατηρήσεις τὰ μὲν ωραν ἐπικέλειαν ἡγεμενὸν ὅτι αὐτὰὶ αἱ κῆλιδες ἐκινητὸν ὄλιγον κατ' ὄλιγον ἀπὸ ἀνατολῶν αἱς δυσμὰς, καὶ ὅτι ἐπένδρεφεν αἱς διάζημα 24. ὥρῶν, 40. λεπτῶν αἱς τὴν πρώτην τῶν θέσιν· ὁ δὲ περίφημος Εὐρησχελ ἀκριβέστατα φρίσατο τότο· Οὐρανος Εγκυκλ. Μεν. ἀρδεψω Mars.

Οἱ Αὐρης φαίνεται πάντοτε κοκκινωπός, καὶ μὲν ἐν φώς τεταραγμένον, εἴξ τοι πολλοὶ Αὐρούριοι ἐσύμπεραναν ὅτι ἔναι περικυκλωμένος ἀπὸ μίαν ἀτμοσφαίραν πυκνὴν, καὶ συνεφιασμένην. ἐκτὸς δὲ τὸν κοκκινωπὸν χρώματος τὸν Αὐρεως, ἐκλαμβάνεσιν αἱς ἴσχυροτέραν δεῖξιν τῆς ἀτμοσφαίρας τε, τὸ ὅτι μερικὰ Αὐρα ὅταν τὰ ἰδη̄ τινὰς πλησίον τὸ δίσκος τὸν Αὐρεως, φάνονται σκοτεινὰ καὶ σχεδὸν ἐσβυσμένα, αὐτὰὶ ὅμιλοις αἱ παρατηρήσαις εἶναι πολλὰ σπάνια.

Η^η περίοδος ἡ ὁ χρόνος τὸν Αὐρεως κατὰ τὰς παρατηρήσεις ὄπει μέχρι τῆς ἔκαιμαν, ἔναι σχεδὸν δύω φοραῖς ἵσια μὲ τὸν ἐδικόν μας δηλαδὴ ἔναι 686. ἡμερῶν, 22. ὥρῶν, 18', 27''. ἡ δὲ φυσική τε ἡμέρᾳ δηλαδὴ ὁ καιρὸς καὶ ὃν ὁ Ηλιος φαίνεται ἐπὶ τὸν Ορέζοντός τε ἔναι σχε-

δὸν οὗτος μὲ τὸν ἐδικόνυμας δηλαδὴ 24. ὥραν, 39', 21'', $\frac{2}{3}$. ἡ κλίσις τῆς ἀξονος ἐπὶ τὴν τροχιὰν τῆς Αἴρεως εἶναι κατὰ τὰς νεωτέρας παρατηρήσεις τῆς χιρ. Εὐρσχελ 28°, 42'. ὅπερ εἴ δικιφορὰ τῶν καιρῶν τῆς χρόνου εἶναι εἰς τὸν Αἴρη μεγάλητέρη παρὰ εἰς τὴν Γῆν, σπειρή κακιπυλότης αὐτὴ δὲν εἶναι πλάνω τῶν 23°, 28', φαίνουται πρὸς τέτοις εἰς τὸν Αἴρη μερικὰ σηρᾶν οίνοντα λῶροι, ἡ δῶναι, κάπιενοι παραπλήσιως μὲ τὸν ισημερινόν τε, καθὼς φαίνουται καὶ εἰς τὸν Δίκη, περὶ τῶν ὁποίων διαφόρες λόγυες δίδυσιν οἱ Αἰρούμονες. Οὕτοι. Εγκυκλ. Μελ. ἀρεβωφ Bande.

Βλέπεν δὲ συχνάκις εἰς τὸν Αἴρη μερικὰς μεγάλας κηλίδας νὰ ἐξαφανίζωνται μετὰ μερικὺς χρόνος, ἡ μῆνας, εἰς καιρὸν ὅπερ βλέπεν εἰς αὐτὸν ἄλλας νὰ σχηματίζωνται καὶ νὰ διαρκεῖν πολλὰς μῆνας καὶ πολλὰς χρόνος. ὅπερ εἴπεται νὰ γίνωνται εἰς τὸν Αἴρη τεράστιαι καὶ μέγισται ἄλλοισισις (περὶ ὃν ὁμιλεῖ καὶ ὁ Συγγραφεὺς μας εἰς τὴν ἔκτην τα βραδιὰν) ὥσε νὰ εἶναι τόσου αἰσθητὰ ἀπὸ εὐχα τόσου διάσημα, καὶ ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τῆς Γῆς εἶναι πολλὰ ἕσυχη συγκρινομένη ὡς πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Αἴρεως, ἐπιειδὴ καὶ ὕσερου ἀπὸ 4000. χρόνος μόλις συνέβησαν μερικὰ παραμίκρα ἄλλοισισις εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς σφαίρας μας. αἱ ἡπαροίμας, αἱ μεγάλαι σερᾶν τῶν βυθῶν μας, αἱ θάλασσαί μας, δὲν παρατήνεσσιν ἄλλοισισις ὅπερ νὰ εἶναι τόσου μεγάλαι, ὥσε νὰ ἡττορεῖν τὰς ἰδεῖν ἀπὸ τὸν Αἴρη μὲ τὰ πλέον ἐξαίρετα τηλεσκόπια· μὲν ὅλου τέτοιο πρέπει νὰ ἐδοκίμασε καὶ ἡ Γῆ μεταβολὴς καὶ μετατροπὰς μεγάλας, ἐπιειδὴ καὶ δένδρα καταβυθισμένα εἰς βάθη βαθύτατα,

306 ΒΡΑΔΙΑ' Δ'.

ὅςρακα καὶ σκέλενδρα Ψαριῶν χωμένα ὑπὸ τὴν Γῆν καὶ ὑποκάτω ἀσ βυνὰ, ἵναι προφανεῖς ἀποδάξεις τέτων. Αὐτῷ ὅμως αἱ μετατροπαὶ ἵναι παλαιόταται καὶ πολλὰ βραδεῖς.

Ἐνας θεατὴς ὑποτιθέμενος νὰ σέκῃ ἀσ τὸν Αἴρη, μόλις ἡ θελεν ἴδη τὸν Ερμῆ, ἐκτὸς μόνου ἐπὶ τὸν δίσκον τὸν Ήλία, ἦ ἀσ τὴν μετὰ τὴν Αἴρετο εἰκάνε συζυγίου το, τατέσιν ὅταν ὁ Ερμῆς διέρχεται ἐπὶ τὸν Ήλίου, τότε ὅπε φαίνεται καὶ ἀσ ἡμᾶς ἐν σχήματι ἥλιακῆς κυλεδοῦς. αὐτὸς ὁ ἵδιος θεατὴς ἡθελεν ἴδη τὴν Αὐφροδίτην τοστον ἀπέχεσαν τὸν Ηλία ὅσου φαίνεται πρὸς ἡμᾶς ἀπέχων ὁ Ερμῆς, καὶ τὴν Γῆν ἀσ τὴν αὐτὴν ἀπόσασιν ὅπε βλέπομεν ἡμᾶς τὴν Αὐφροδίτην, καὶ ὅταν ἡ Γῆ ἡθελεν ἤσθαι ἀσ συζυγίου μὲ τὸν Ηλίου καὶ πολλὰ πλησίου αὐτὴ τὸν Αἴρετο, αὐτὸς ὁ ἵδιος θεατὴς ἰσάμενος ἀσ τὸν Αἴρη, ἡθελεν ἴδη τότε ἐκάνο ὅπε ἡμᾶς βλέπομεν ἀσ τὴν Αὐφροδίτην ὅπερ ἐξιν ὅτι ἡ Γῆ ἡθελε τὸν φανῆ τικτομένη.

Εἰς τὸν Πλανήτην τὴν Αἴρεως παρατηρεύεται πολλὰ ὀλιγότεραι ἀταξίαι ὡς πρὸς τὴν κίνησίν το, ἀπ' ὅσας φαίνουνται ἀσ τὸν Δία καὶ ἀσ τὸν Κρόνον. ἐπεδὴ καὶ ἡ ἐκκεντρότητης τῆς τροχιᾶς τα ἵναι σάσιμος καὶ ἀμετάτρεπτος τελάχιστον αἰσθητῶς, καὶ ἡ κίνησίς τῆς ἀφηλίτε φαίνεται ἀπότοτε ἡ αὐτὴ ἀνιψιότος. ὅτεν ἵναι ὁ μόνος ἀπ' ὅλες τὰς Πλανήτας τὴν ὅποιας ἵναι ἀκριβέστερου γυνωδὴ ἡ κίνησίς τῆς ἀφηλίτε το, τὴν ὅποιαν καὶ ὁ μέγας Νέυτων

· ἔξελέξατο πρὸς λύσιν τῆς κινήσεως τῶν ἀρηλίων τῶν ὑποδεεζέρων Πλανητῶν· Οὐρ. Εγκυκλ. Μεν. Ἀρεωφ Mars.

ΣΕΛ. 260 (ια') Άνω αὖτε ἐναι οἱ παρὰ Εὐάλιστι μὲν Τυφῶνες ἢ Λαίλαποι κακέμενοι, βίσοι αἴνειτοι, οἱ ὅποιοι επιέσσιν ἔξαερνης, ἀπροσδιορίσως, ἀτάκτως καὶ μεγάλην ὄρμην· αὐτὸς κοινῶς τὰς ὄνομάζεσσιν ἀγειροδόφυλας ὅταν γίνωνται ἀς τὴν ἔνοράν· ὅταν δὲ γίνωνται ἀς τὴν θάλασσαν τὰς ὄνομάζεν σύφωνας. οἱ δὲ Γάλλοι ἀπλῶς τὰς ἀνομάζεν tourbillons, ὁ ἐστι δένας· ὁ συγγραφές μας ὄμως ἐπειδὴ καὶ ἀπολύτως τὸ tourbillon τὸ μεταχειρίζεται πρὸς σημασίαν τῆς Καρτεσιακῆς δίνης, τὸ συνέταλεν ἐνταῦθα προσεζέμενος tourbillon de vent.

ΣΕΛ. 268 (ιβ') Φεῦ! ἀς πόσα ἄτοπα ὑποπίπτα τινὰς ἐκ προλήψεως! προκατελημένον ἔχωντας τὸν υἷν τε ἀπὸ μίαν ἀνύπαρκτον χίλιαραν, ὑποδέται τὰ μὴ ὅντα ἀς ὅντα, σέργει τὰ ἄτοπα ὡς εὔλογα, πιθανολογεῖ τὰ ἀπολύτως ἀδύνατα ὡς μᾶλλου ἐνδεχόμενα, καὶ ἐν συντόμῳ πλάττε, ἀκαπλάττε καὶ τεραττολογεῖ ὅσα ἡ διὰ προλήψεων ἐσκοτισμένη καὶ ἐξ ὑποδέσεων τεταρχυμένη φαντασία τὸ παρεξήσα φαντάσματα, καὶ μετὰ κεκωτριασμένα ζῆλε συνημματικῶς παραδεχόμενος αὐτὰ τὰ παρακολυθεῖ· τέρπεται ἀς τὰς ἐκδέσαις των, ἀλλαζεῖται ἀς τὰς κατ' ἐπίνοιαν ὑποδέσαις τε, καὶ ὅλα ὡς σαφῆ ἀναυτέρρητα καὶ ἀποδεδηγμένα ἀποδέχεται· ὅταν ὁ Πτολεμαῖος μὲ τὴν ἴδιάζεσάν τα ἀρχιτεκτονικὴν κατασκευάζῃ τὴν πολύκυκλου μηχανὴν τὴν παντὸς, ἵδε ἄπειροι σφροὶ

εργαστηρίου ΕΡΕΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΦΙΛΟΦΑΣΟΦΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΦΑΣΟΦΙΑΣ

σφαιρῶν, ἡρανῶν, κρυστάλλων, κύκλων καὶ ἐπικυκλίων, σοὶ ὅποῖς τόσον πολλοὶ ἦτοι ὅπερ μόνον διὰ νὰ τὰς προσαρμόσῃς ἔχρεας θένθησαν τόσοις αἰῶνες, καὶ πάλιν κατεγίνοντο ἀδιακόπις οἱ ὅπαδοι τοῦ ἡγεμόνος τῶν Αἰρετούλων ἐκάντοι, φάποτε πάσχοντες καὶ ἐνασχολήμενοι χωρὶς τέλος πάντων νὰ λάβεν καὶ αὐτοὶ ποτὲ τὴν εὐχαρίστιν νὰ ίδεν ἀπαρτισμένου τὸ πολυποίκιλόν τοῦ οἰκοδόμημα· ὅλα μὲν οἵλου τοῦτο ἦτοι παρ' αὐτοῖς δεκτά· ὅλα ἐνομέζοντο μὲν τὸν τρόπον αὐτὸν ἀναντιδρέποντας ἀποδεδεγμένα. Όταν δὲ πάλιν ὁ Καρτέσιος Νέλη νὰ σῆσῃ τὴν ἐδικήν τοῦ οἰκοδομήν, ίδε ἀνδρόν πανταχόδεν μύριοι πελέκαις ὀξυτάτων καὶ ἀκμαιοτάτων λόγων προσπίπτουτες πανταχόδεν· ἐν ἀκαρᾶ τὸ οἴλον αὐτὸν πολυκύκλιον σύζητις ἐκ βάνδρων κατεδαφίζεσι, καὶ ἄμα ἀνορύττουται αὐλακες εὔρυχωρότατος διὰ νὰ ὁρύσῃ ἢ ἄπιρος αἰνέριος ἢ ἡράνιος ὕλη, διὸ τοῖς νὰ συζητῇ, νὰ ἀπαρτισθῇ καὶ νὰ συντηρηθῇ ἢ μεγίση αὐτὴ κατατκανὴ τῷ παντός· ὅλα τὰ ὅσα παρειπίπτεν αἱς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν δυσχερῆ ὑπερπιδῶνται, ὅλα τὰ ἄτοπα παραβλέπονται, καὶ ίδε ὁ Λρχίτεκτων μας ὅχι μόνον καταπεπισμένος ὅτι ἡ κατασκευή τοῦ προβάντιον κατ' εὐχὴν κατὰ Συμὸν, ἀλλὰ καὶ ἔτοιμος νὰ κατασκευάσῃ καὶ ἄλλην, μόνον ἀν τὸν δώσῃ τινὰς ὕλην καὶ κίνησιν. Δόσ μοι (απεν ὁ Γάλλος φιλόσοφος κατὰ μίμησιν τῆς Συρακούσεως μηχανικῆς) δός μοι ὕλην καὶ κίνησιν, καὶ κόσμον δημιουργήσω· ίδε ἐπομένως οἱ ὅπαδοί τοῦ ἔτοιμοι γε ἐξηγήσεν τὴν μεγίσην περιδίνησιν τῆς ὕλης ἐκάνης· νὰ συμπεριπλέξειν διὰ τῆς μεγίσης περιεργοφῆς ἐκάνης Δίνας περιεχομένας μέσα αἱς Δίνας, νὰ προσδιωρίσῃς μιᾷ ἐκάνη τὸν ἴδιον περι-

διεύλευσον Πλαυήτην, ἀποδίδουντες ἐκάστη ἴδιαιτέρων βαρύτητα, καὶ μιᾶς ὁπῆς ὅλας ἐν τῷτῷ νὰ τὰς περιφέρει σφάρωσις. Μὰ πῶς αὐτὴ ἡ ψράνιος ὑλη ὥστε μία καὶ ἡ αὐτὴ ἀπότε, καὶ πάνταχθ ἀριστέτη καὶ ἀνιστάτη, ἔχα κατὰ διαφόρες θαλάμιες τῶν Δινῶν τις διαφόρες βαρύτητας; πῶς ἐν τῷ ἔχει ἐξ φύσεως φόπην εἰς τὸ νὰ συζητηθεῖται κυκλικῶς χάνει αὐτὴν τὴν φόπην τις, καὶ πότε φέρει τὰς Πλανήτας πλησιέρειον, πότε δὲ ἀπότερον περὶ τὸ ἴδιον κεντροῦ τας, ποτὲ τὰς κινήτης ταχύτερον, καὶ ποτὲ ἀργότερον; (ὡσαν ὅπερ ὅλοι οἱ Πλαυῆται ἀποδεδεγμένως διαγράψσιν ὅχι κύκλως ἐντελᾶς περὶ τὸ κοινὸν αὐτοῖς κέντρον τὸν Ήλιον, ἀλλ' ἐλλάτεις, καὶ ἀναλόγως ἃς ἵστας καιρὸς ἀνισαν διέρχονται διαζύματα) Πῶς οἱ Πλαυῆται συστρέφομενοι διὰ τῆς Δίνης ἀπὸ Δυσμῶν εἰς Αὐτολάς περιστρέφονται κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ περὶ τὸν ἴδιον ταῦτα, ἐν τῷ ἔπειταν ἀν συμπεριεδεύντο διὰ τῆς Δίνης, νὰ περιστρέφονται αὐτοὶ περὶ αὐτὰς κατὰ λόγον ἐνκυτίου δηλαδὴ ἀπὸ Αὐτολῶν εἰς Δυσμάς; πῶς οἱ Κοιτῆται δύνανται, ἐν τῷ ἡ ἀσχετος αὐτὴν φορὰ φέρει ὅλα τὰ σώματα τῶν Πλανητῶν, καὶ συμπεριφέρεται ἐπικεντρικῶς περὶ τὸν Ήλιον, νὰ ἀποπερατῶν ἐκεῖνοι κινήσεις καθόλικες ἐκκεντρικάς, καὶ ως δήλιοι κολυμβηταὶ νὰ διέρχωνται διὰ τοσάτους ἴδιαιτέρων Δίνων τῆς κάτετος Πλαυῆτας, χωρὶς νὰ ἐμποδίζωνται ἡ τελαχίστου νὰ παρατρέπωνται ὅπωσδεν ἀπὸ τὴν ἴδιαν τῶν κίνησιν; πῶς δύνανται νὰ κινήνται ὅχι μόνον ἐκκεντρικῶς, ἀλλὰ καὶ κατὰ πάντα λόγον, δηλαδὴ ἄλλοι ἀπὸ Αὐτολῶν εἰς Δυσμάς, ἄλλοι ἀπὸ Αἴρατα εἰς Μεσημβρίαν καὶ τὴν αυτίου, ἐνὶ λόγῳ κατὰ πάντα τρόπον; πῶς ἡ Δίνη

310 ΒΡΑΔΙΑ Δ'.

ἐκάνων ἴσχυροτέρα ἀναλόγως ἐσα, (ὡσαν ὅπερ ἔναι Κομήτης πολλὸς μεγαλύτερος ἀπὸ κάτε Πλανύτιν) καὶ ἀλλοίαν ἔχεσσα τὴν ῥοπὴν δὲν συνεφέλκει κανένα Πλανύτιν ἀπὸ τὰς τόσας, ἃς τῶν ὅποίων τὰς Δίνας προσαπαντεῖ; Ἡ τέλος πάντων πῶς κανένας Πλανύτιν δὲν ἡττόρεσσε μέχρι τεδε νὰ ἀποκτήσῃ, καὶ νὰ καθυποτάξῃ ἃς τὴν ἔξεσίαν τα κανένα μικρὸν ἀπὸ αὐτὰς τὰς τολμηρὰς Αἰσέρας, ὅπερ μὲ τόσην αὐθάδυκαν περυῖν ἀπὸ τὰ σύνορά τα μὲ κίνησιν καδόλε εὐαντίαν; πῶς τὸ φῶς τῶν ἀκτίνων τῆς Ήλίου δύναται νὰ διαπεργοῖ ἐν τόσου ἄπειρου διάζυμα πλῆρες ἃς διάζυμα ἐπτὰ λεπτῶν ὅσου νὰ καταυτήσῃ ἀπὸ τὸν Ήλιον ἃς ἡμᾶς; αὐτὰ ὅλα, καὶ πολλὰ ἔτι ἄλλα, ἔναι ἐκάνα ὅπερ οἱ καλοί μας Δινισᾶς ἡ νομίζειν ὅτι ἐξηγεῖν, ἡ βαρύνονται νὰ τὰ συλλογισθεῖν σκοτοδανιῶντες ἀπὸ τὴν πολυώδυνον δόνησιν τῆς Δίνης. Μὰ δὲν πρέπει τινὰς κακοζήλως μιμάμενος μερικὲς τῶν καὶ ἡμᾶς, οἱ ὅποιοι ὑπὸ κεκατηριασμένες ζῆλε φανητιόντες νομίζεσσιν ὅτι ἀναιρεῖσσι κανένα ἕτε τῶν παλαιῶν, ἕτε τῶν νεωτέρων φιλοσόφων, οἱ μὲν χωρὶς νὰ τὸν ἐννοεῖσσιν, οἱ δὲ χωρὶς νὰ καταλαμβάνουν καθὰ τὴν γλῶσσαν ἃς τὴν ὅποικην συνέγραψε, καὶ ἄλλοι (ὡς τί ἀσχύνη τε δυσυχεῖς ἡμῶν γένους καὶ τὸ νὰ τὸ ἀπῆ τινᾶς) χωρὶς νὰ τὸν διαβάσεν παντελῶς, καὶ ὅλοι ἐν συντόμῳ διατὰ τὸν ἀποσρέφονται συνηιτικῶς, μόνου μὲ τὸ νῷ τὸν ὑβρίζωσιν ἐπισυνάπτοντες λέξαις ἐπὶ λέξεων βοιβώδεις καὶ ἐμφαντικάς, μὲ τὰς ὅποιας ὡς κώνωπες πριανίζοντες πλήττεσσι μὲν διακένως τὸν ἀέρα, θροῖσσι τὸν κάτε κεφον, δὲν πάντεσσι ὄπιως καὶ τὸν υἷν ἐκάνεις ὅπερ ἔχει. Η ὑγιὴς φιλοσοφία διῆται λόγων ἀπο-

δικτικῶν, ὅχι λέξεων ὑβρισικῶν· οἱ ἀληθῖαις φιλόσοφοι δὲν καταγίνονται νὰ ἀνάγνω τὰς συλλογισμάς των ἀκριβῶν αἰς τὰ γράμματα, ἀλλ' εἰνασχολεῖνται νὰ συλλογίζωνται ὄρθις αἰς τὰ πράγματα. Δὲν δογματίζεν περὶ τῶν ὄντων ἀξιωματικῶν ἐκ τῶν προτέρων, ἀλλὰ κρίνου σκεπτικῶς ἐκ τῶν ὑπέρων, τατέσιν ἐκ τῶν φαινομένων δηλαδὴ ἐκ τῶν πραγμάτων, ὅπερ ἐσὶν ἐξ ἀυτῆς τῆς ἀληθίας· ς 2 Κατέν δέξαις, ὅχι λέξαις· ὅτεν δὲν πρέπει νὰ μπορέσωμεν ὅτι μὲ τὸ νὰ ἡμπορῶμεν νὰ ἐξανεύσωμεν τὸν Προλειτάρον ὅτι καὶ ἐξανεύωντες τὸν ἀναρτῶμεν· ἢ μὲ τὸ νὰ δυνάμενα νὰ ὑβρίσωμεν τὸν Καρτέσιον, ὅτι καὶ ὑβρίζουτες τὸν ἀποδικύοιμεν ἐσφαλμένην τὴν δόξαντε· ἀλλ' ἐναὶ αἱ διὰ πολυχρονίου παρατηρήσεων, αἱ διὰ συνεχῶν καὶ ἐπαυτηλημάτων ἐξετάσεων γεννῦμαι ἀποδέξαις τὴν Κοπερνικᾶν συζήτησος, ὅπερ ἀνατρέπεστιν ἐκ βάσεων τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐνός. Εἶναι οἱ ἀνατέρρητοι λόγοι, αἱ ἀκριβῆς πᾶσι, καὶ προφανέσταται δέξαις τὴν μεγάλην Νεύτωνος ὅπερ ἐπαυρώθησε τὸν διάτερον, ἀποδικύουστες ἐσφαλμένην (ὅπερ ἐσὶ μὴ σύμφωνον ὅχι τῇ κατὰ φαντασίᾳ καὶ κατ' ἀρέσκειαν τὴν καθ' ἐνὸς δοξασία, ἀλλὰ μὴ σύμφωνον τοῖς φαινομένοις τοῖς αὐτοδεσπότοις καὶ αὐτοκρατῆσι μάρτυσε τῆς ἀληθίας ἐνὶ λόγῳ τοῖς πράγμασι) τὴν κατὰ τὸν δόξαντε, παραδεχόμενοι δὲ ἄλλως τὰ ἄξια παραδοχῆς, καὶ σεβόμενοι ἐν πᾶσι τὴν ὄφελομένην δόξαν τῆς φήμης τὴν πλεόνα.

Εἶναι λοιπὸν τὴν σήμερον ἔξι πάσης ἀμριζολίας παραδεκτὸν παρὰ πᾶσι τοῖς ὄρθις φιλοσοφήσιν, ὅτι αἱ κινήσαις

312 ΒΡΑΔΙΑ' Δ'.

τῶν ἔρανίων σωμάτων, αἱ πρὸς ἄλιλα σχέσεις, καὶ εὐλογῷ λόγῳ ὅλῃ δι᾽ ὅλης ἡ συναρμογὴ καὶ ἀρμονία τῆς μεγίστης τῆς παντὸς διακέσμης, γίνουσαι καὶ συντηροῦσαι διὰ τῆς ἐλέεως, ἀνδολκῆς, ἢ βαρύτητος ὅπερ ὅλα ἀπολύτως τὰ σώματα πλευτεῖ κατὰ ἀναλογίαν ἔκαστου τῆς ὕγκυης τῆς ἰδίας της παχύτητος, ὡσαν ὅπερ ἡ δύναμις αὐτῆς τῆς ἐλέεως ἢ βαρύτητος ἐνυπάρχει ἐσιωδῶς ἃς ὅλα τὰ μόρια τῆς ψῆλης, δι᾽ ἣς ἔκαστον πρὸς τὸ πλησίον φυσικῶς ἐπεκτείνεται· αὐτὴν ἡ ἐλέης ἢ βάρυνσις ἐλκεῖ κάτε μικρότερου σῶματος πρὸς τὸ μεγαλύτερον, κάτε ἀσθενέστερον πρὸς τὸ ἴσχυρότερον, καὶ ὅλα διὰ τῆς ἐνυπάρχεσσις ἀνδολκῆς συνισταὶ ἡ διάτηρενται ἃς τὸν ὅν ἐλαχεῖν ἔκαστου τόπου κατὰ τὰς ἀμετανόητες ὄρες, ἃς ἡ παναλκής τῆς δημιουργῆς ἐπήξετο δύναμις. Αὐτὴν ἐλέης ἐνεργεῖσα πρὸς τὰ ἐφελκόμενα σώματα κατὰ λόγου ἀντειραιμένου τῶν τετραγόνων τῆς διασήματος (τὸ ὅποῖον τέλος καὶ διὰ τῶν παιραιμάτων ὅπερ διὰ τῆς ἀβροσατικῆς μιχανῆς ἔγιναν ἀναντιρρήτως ἀπεδάχθη) ἐφέλκει τὰς Πλαυήτας περὶ τὸ κέντρον. τυς, πότε ἴσχυρότερον, ποτὲ ἀσθενέστερον κατὰ τὸν λόγου τῶν ἀποσάσεων, καὶ διὰ τότε ἵναι πότε πλησιέστερον, πότε ἀπότερον ἔκαστος ἀπὸ τῆς κέντρων τοῦ ἐκκεντρικῆς τε δυνάμεως, καὶ ἀναλόγως κινεῖται πότε ταχύτερον, πότε ἀργότερον, διερχόμενον ἃς ἵστες καιρὸς ἄνισα διασήματα, δυνάμει τῆς δρασικοτέρας ἐνεργάκας τῆς ἐλέεως· ὡςε δὲν χρημάζουσαι πλέον ὅτε Δίνη μεγίστη καὶ γενική, ὅτε Δίναι μικραὶ καὶ μερικαῖ, ὅτε διάφοραι βαρύτητες κατὰ τὰς διαφόρες θαλάμας τῆς ἔρανίς ψῆλης· ἀλλὰ μία καὶ ἡ αὐτὴ

ἀπλεσάτη ὡς οὐκ ἀλήθεια, συντηρητικὴ καὶ παντοκρατορικὴ
δύναμις τῆς ἐλέεως καὶ ἀνθολής, καὶ ἀναλόγως πρὸς ἄλλη-
λα τὰ σώματα βαρύτητος, συντηρεῖ μέσα τοῖς τὴν ἀπε-
ρότητα διακένει ἐκτάνσεως μὲν ἄκραν συναρμογὴν καὶ ἀρ-
μονίαν τὸ μέγα **Oὐ** τὸν σύμπαντα κόσμον. Οἵτις ἀξιοῦ
παρασατικῶς ναὶ διδαχθῇ τὴν ἀποκαλυφθεῖσαν αὐτὴν ἀλή-
θειαν, οὗτος διεξέλθῃ **Nέτ.** **Στοιχ.** **Φυσικῆς.** **Εὐγυνικλ.** **Μεθ.**
ἄρθρῳ attraction, καὶ ἀρθρῷ **gravitation.** **Μαθημ.** **Τόμ.** **α.**

Iδος πόσον ἀπλεσάτη εἴναι οὐκ ἀλήθεια καὶ φεῦ! πόσος
καιρὸς ἔχριστη εἴως νὰ ἀνακαλυφθῇ, ως εἰπεῖς ἐμεῖς
ωσαν νὰ ἔτον προωρισμένου τὸ μῆλον ὅπερεις εἴγαλε τὸν
Ἄδαμ ἀπὸ τὸν παράδεισον (τελάχιστον καθὼς μερικοὶ
λέγουν, ἐνυούσῳ κατὰ γράμμα) νὰ αἰσαγάγῃ τὸν μέγα
Νεύτωνα εἰς τὰ ἐνδότερα τῶν μυζηρίων τῆς φύσεως: αὐτὴ
ἔσται ἄδηλος τῷ **Πτολεμαίῳ** καὶ τοῖς ἐκάνεις ὄπαδοῖς, τὰς κα-
τηνάγκασε νὰ καταφύγῃ εἰς ἐπιθέσεις κύκλων καὶ ἐπικυ-
λῶν διὰ νὰ ἐξηγίσῃ τὴν κίνησιν τῶν ἀρανίων σωμάτων.
αὐτὴ μὴ ἔσται γυνως τῷ **Καρτεσίῳ** τὸν ἐβίασε νὰ ὑποθέσῃ
ὑλας, δίνας καὶ περιεροφάς. Λύτη δὲ τέλος πάντων ἐπι-
φανῆσα ως φῶς γλυκύτατου διέρρηξε τὸ σκοτεινὸν τῆς
ἀγνοίας παραπέτασμα, εὐχαριστεῖ τὸν θεόν, πάντα τὸ πνεῦ-
μα, εὐφράνει τὴν **Ψυχὴν**, καὶ οἶκοδευ ως ἀπλεσάτη ἀπλῶς
τοῖς πᾶσι γίνεται παραδεκτή· καὶ ἔτω μὲν ἄκραν εὔκολίαν
καὶ ἀπλότητα ἐξηγάγαι τὸ διατί, καὶ πῶς κυκλοφορεῖ οἱ Γῆ
καὶ οἱ λοιποὶ δορυφόροι περὶ τὰς ἴδιας **Πλανήτας** των, καὶ
σὺν αὐτοῖς περιερέφουνται καὶ ἐκάνονται περὶ τὸν **Ηλίου** πας
πρὸς γενικὸν κέντρον τὰς καθ' ἥμας πλανητικές συγκάτασης.

ΣΕΛ. 269 (ιγ') Α' γκαλά καὶ ὁ Ζεὺς ἔναι ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ ὅλως τὰς Πλανήτας τὴν ἐδικῆ μας πλανητικῆ συσήματος, μὲν ὅλου τόπο τοῦ ἔναι ὁ μόνος ὃπερ ἀποπερατοῖ τὴν περὶ τὸν ἄξονά την κίνησιν ταχύτερου ἀπὸ κάτε ἄλλον, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς περιφέρεται ἡς διάσημη η. ὥρων 56 λεπ. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄξων τῆς ἐφημέρας την κίνησεως ἔναι σχεδὸν κατ' εὐθανατικάς ἐπὶ τὴν τροχιὰν τῆς ἐνιαυσίτετη περιόδου, αἱ ἡμέραι καὶ αἱ νύκται ἔναι σχεδὸν ἵσαι ἡς ὅλην τὴν ἀπιφάνειαν τῆς Διὸς δηλαδὴ ἀνὰ 5. ὥρας ἡ κάτε μία.

ο

ΣΕΛ. 270 (ιδ') Ο περιφέρειος Γαλιλαῖος ἀνεκάλυψε κατὰ τὰς ΙΙΙΙ. τέσσαρες μικρὰς Πλανήτας ὃπερ κυκλοφορεῖ περὶ τὸν Δία, καθὼς ἡ ἐδικῆ μας Σελήνη κυκλοφορεῖ περὶ τὸν Γάιον. ἕκτοτε δὲ μὲν ὅλας τὰς ἀκριβῆς παρατηρήσεις ὃπερ δι' ἀπλέτων κόπων ἔκαμπαν οἱ Αἰρονόμοι, δὲν ἐφάνη καμένις ἄλλος, ὡς εἰ μολογεῖται ὅτι μάνη αὐτοῖς οἱ τέσσαρες ἔναι οἱ δορυφόροι τῆς μεγάλης ἐκάνει Πλανήτας· πρὸς εὐκολωτέραν λοιπὸν κατάληψιν καὶ ἀκριβεστέραν ιδέαν τῆς κάτε περιέργη ἐκτίθενται ἐνταῦθα ὡς ἐν κανονίῳ τόσου οἱ καιροὶ τῆς περὶ τὸν Δία περιόδου ἐκάνει, οἵσον καὶ αἱ ἀποζάσεις ἀπὸ τῆς ίδίας Πλανήτας.

ἡμέραι.	ὥραι.	λεπτά.	αἱ ἀπὸ τῆς Διὸς εἰκάσεις δορυφόρες ἀποζάσεις.
Α'. δηλ. ὁ πρὸς τὸν Δία πλησιέσερος.	1	18	27
Β'. ὁ μετ' ἐκάνεινον.	3	13	13
Γ'. ὁ ἐφεξῆς	7	3	42
Δ'. ὁ ἀπώτερος.	16	16	32
			5 ⁶ / ₁₀ ἡμιδιαμέτρες τῆς Διός.
			9 ³ / ₁₀
			14 ³ / ₁₀
			25 ²⁹ / ₁₀₀